

Bilaga 11. Den ideella sektorn.

Den ideella sektorn är viktig i Sverige, och vi är kända för att vara de organiserade intressenas land. Det finns ett stort antal föreningar som engagerar många, inte minst på landsbygden. Även bland svenskar med utländsk bakgrund finns en rik flora av föreningar. Som redan konstaterats är det vanliga att en ”svensk” organisation får projektmedel för att arbeta med integration och mångfald. Det är ”svenskarna” som får pengar för att ”ta hand om invandrarna”.

Många etniska organisationer har reagerat mot detta, och konstaterar att integration handlar om att mötas på lika villkor. En nyckel till framgång med mångfaldsarbete är att inte bara svenska aktörer får resurser, utan att även de organisationer som riktar sig dem med utländsk bakgrund finns med i projekten, inte bara som objekt utan som medarbetare.

Landsbygdens föreningsliv

Landsbygdens föreningsliv är rikt. Föreningarna är en viktig aktör i arbetet med integration på landsbygden. I några kommuner har man genomfört ”föreningsskolor” där nyanlända får möta bygdens föreningsliv. Ofta har det handlat om idrott. Några aktörer är särskilt viktiga.

Bygdegårdarna

Bygdegårdarna (Bygdegårdarnas Riksförbund) har med sina lokaler en viktig roll att spela som mötesplats. En del fungerar som något av företagskuvös. Projektet ”Bygdens kök” som drivs av Bygdegårdarna är ett exempel där man försöker utveckla bygdegårdarna till lokaler för dem som vill förädla livsmedel eller starta matservering. Istället för att behöva investera i egna lokaler kan företagarna hyra in sig i en välutrustad bygdegård. En sådan modell öppnar givetvis möjligheter även för invandrare som vill testa sina affärsidéer på landsbygden.

Bygdegårdarna har länge försökt att få en samverkan med etniska föreningar, men det går trögt. Bygdegårdarna finns på landsbygden och försök att få igång bygdegårdar i förortsområden har än så länge inte lyckats särskilt väl. En enkät visar att inte mer än sju procent av bygdegårdarna i dag har kontakt med etniska föreningar. Intresset är dock stort, målsättningarna finns men man har än så länge inte hittat rätt metoder.

För ett par decennier sedan drev man projektet ”möte med kulturer”, där invandrare åkte ut i bygdegårdar för kulturella möten med mat, musik och annan kultur. De var mycket lyckade men satsningen har inte följts upp. Men den modellen kan vara intressant att väcka liv i.

Hela Sverige ska leva

Hela Sverige ska leva är en ideell nationell förening vars medlemmar är dessa lokala utvecklingsgrupper, samt ett fyrtiotal organisationer som på olika sätt är engagerade i landsbygdsutveckling. På länsnivå finns Länsbygderåd var syfte att ge information, stötta grupper samt driva och samordna gemensamma frågor i länet.

Hela Sverige ska leva presenterar ett antal integrationsprojekt i broschyren "Vi arbetar med integration". Ett lyckat och långsiktigt projekt står Ersboda Slöjdförening, som är verksam i Ersboda utanför Umeå för. Ett av de projekt som presenteras genomfördes av Byföreningen Bärkraft i Brännberg utanför Boden. I byn insåg man att det fanns många negativa utvecklingsfaktorer, men att man skulle kunna öka utvecklingspotentialen bland annat genom att ta kraft i utomnordiskt födda medborgare. Man rekryterade sju nya medborgare till byn, som kände sig välkomnade och lärde sig bättre svenska. Barnen fick snabbt kamrater i byns friskola. Det blev dock problem med finansiering av den utbildning som de nyinflyttade skulle få, och en familj flyttade tillbaka till Boden där de bott tidigare.

Venjans Intresseförening, som är verksam i norra Dalarna, drev projektet "Mötesplats Venjan", där man bl.a. ordnade kortkurser för ungdomar och vuxna från invandrartäta bostadsområden i Stockholm. Man ordnade studiebesök och genom föreningarnas fritidsaktiviteter fick de invandrade eleverna lära känna den svenska landsbygdens kultur, historia, samhällsutveckling och arbetsmarknad, samtidigt som de lärde sig mer svenska. Man samarbetade bland annat med Södertörns Folkhögskola, och tankar fanns på att skapa en nätbaserad folkhögskola. Projektet upphörde dock när föreningen inte lyckades finna tillräckligt med bidrag för verksamheten.

Föreningen Byutveckling i Sibbhult i nordöstra Skåne, såg att bygden hade problem med stor utflyttning, samtidigt som det fanns gott om arbetstillfällen i industrin. Man satsade på en marknadsföringskampanj till boende i invandrartäta Rosengård i Malmö. Bygden ställde upp med föreningsaktiva kontaktfamiljer och man ordnade tematiska resor i informationssyfte. Ett lokalt partnerskap med företag, det offentliga och ideella föreningar engagerades. Projektet föll dock på att de som ville flytta till Sibbhult inte hade rätt utbildning för jobben, och inte heller kunde få hjälp med relevant utbildning. Projektet fick därför avbrytas.

Stockholms länsbygderåd arbetar mycket i invandrartäta förortsområden. Modellen att få med sig etniska föreningar i länsbygderåden landet runt, kan vara en intressant för möten inte bara mellan svenska och andra etniska grupper, utan även mellan förorten och landsbygden. I Stockholms arbetar man mycket aktivt med att få med framförallt förortens föreningar, och många andra Länsbygderåd ser arbetet i Stockholm som en förebild. Många vill få en samverkan mellan landsbygdens, tätorternas, städernas och förorternas föreningsliv.

I Stockholm med kranskommuner finns en stor variation med föreningsråd, Bygdekontor, byalag, stadsdelsråd, samhällsföreningar etc i många stadsdelar där invandrare är representerade både med personer o föreningar. Goda exempel finns i Hässelby-Vällingby, Skärholmen, Järvafältet, Rågsved, Hökarängen, Fisksätra, Sollentuna. Bygdekontoret som är under uppbyggnad på Järvafältet ska fungera som "utpost" mot den närmaste landsbygden men även mot andra landsbygdskommuner som söker inflyttare.

Hembygdsgårdarna

Sveriges Hembygdsförbund (SHF) med sina hembygdsgårdar är en intressant plats för mångfaldens möten. Positiv erfarenheter finns av att visa gårdarna för ex. SFI-klasser. Arbete med att utveckla hembygdsgårdar i förorter pågår.¹

När förbundet inför riksdagsvalet 2010 såg att Sverigedemokraterna gjorde väldigt tydliga anspelningar på hembygdsrörelsen, beslutade man att arbeta mer aktivt med värderingsfrågor. Man startade projektet Kulturarvet och toleransen som arbetar med utbildningsinsatser för regionala hembygdsförbund. Förbundet gör tydliga markeringar att de ser hembygdsrörelsen och den svenska kulturen som inkluderade även människor med utländsk bakgrund. Nu arbetar man vidare med folkbildande insatser på det lokala planet.

SHF har haft ett seminarium om mångfald och producerat en skrift med tips om vad man kan göra.² Arbetet med skriften inleddes inför mångkulturåret, när Sveriges Hembygdsförbund genomförde flera temadagar för att utveckla metoder där de mångkulturella frågorna ska genomsyra förbundets verksamhet. I skriften konstteras att man skrivit in i SHF:s grundsyn att ”hembygdsrörelsen välkomnar alla, oavsett bakgrund.”

I Skåne har en förening samarbetat med en skola för att ta emot nyanlända barn och ungdomar från olika delar av världen. Föreningen visade sin hembygdsgård och många kände igen föremål och vardagssysslor från sina egna hemländer. I Halland arbetade man med en studiekampanj kallad ”Tack vare en invandrare”. Regionen har haft flera teman om mångkultur, inte minst om halländsk migration då och nu. En förening har samverkan med SFI, där klasserna besöker hembygdsgården.

I Kronobergs län har regionens ”dräktråd” arbetat med temat ”textila uttryck i livets skeden”, som handlade om kläder och textilier vid livets stora brytpunkter som födelse, namngivning, dop, skolstart, konfirmation, bröllop, död och begravning. Utifrån detta tema skapades möten mellan invandrarkvinnor och svenska kvinnor.

I Stockholm arbetade SHF med den internationella hembygdsdräktens dag på Skansen. Från början kallades denna dag för ”Hembygdsdräktens dag”, men allt eftersom flera etniska grupper anslutit har man döpt om arrangemanget. På senare år har dock arrangemanget inte genomförts. Men i SHF:s rapport konstateras att modellen är intressant för andra delar av landet.

I Västerbotten har SHF samverkat med Västerbottensmuseum i ”föremåls dag”, där elva olika kulturföreningar visade och berättade om sina egna historiska och kulturella föremål, bl.a. från Österbotten i Finland och från Calabazo i Colombia. En erfarenhet från denna aktivitet är att ”föreningar som vill arrangera liknande dagar bör ta kontakt med enskilda invandrarföreningar, etniska, kulturella eller språkliga föreningar.” I Västerbotten har

¹ Lindberg, G. (2008) *Konsten att arbeta med mångfalden*. Stockholm: Sveriges Hembygdsförbund nr 17, Hurri, A. & Jonson, P. (2004) *Integration i Hembygden*. Norra Järva Hembygdskommun, Järvabygd special nr 2.

² Lindberg, G. (2008) *Konsten att arbeta med mångfalden*. Stockholm: Sveriges Hembygdsförbund nr 17

förbundet också kontakt med flyktingkonsulenter och invandrarlärare. I rapporten slås fast att ”i vissa kommuner har man också etablerat kontakter med sameföreningar. Förbundet ser invandrarföreningar och sameföreningar som presumtiva föreningar i förbundets verksamhet.”

Vid en rikskonferens i Herrljunga ställdes frågan ”vad menar vi egentligen med svensk kultur?” Svaret blev att ”vår svenska kultur är ju inspirerad och påverkad av andras kulturer genom tiderna. Det vi tror är genuint svenskt, är ofta inte det. Men nog kan vi väl ändå svara att alla våra hembygdsgårdar är rätt unika i världen, att våra traditionella fester som till exempel valborg, midsommar och lucia, i alla fall utförs på ett sätt som är speciellt för just vår kultur.”

En slutsats under riskkonferensen var att SHF måste skapa bra mötesplatser, men att hembygdsgårdarna inte alltid är så lämpliga att träffas i, eftersom de ofta är fyllda med föremål och andra grejor. ”En främling går sällan till en okänd mötesplats och hembygdsgården ligger ju inte alltid ’mitt i byn’. Många invandrargrupper har annorlunda familjesammanhållning. Om man ska bjuda in till hembygdsgården eller någon annan plats är det en fördel att bjuda hela familjen eller försöka hitta en nyckelperson. Inom hembygdsrörelsen betraktas hembygdsgården ofta som ortens kulturhus – men för andra kanske det inte är så självklart.”

Under denna konferens lade vidare många tonvikten på gemenskap och kamratskap. I rapporten konstateras ”att det fanns exempel på föreningar som bjuder in sina främlingar till lite prat över en kopp kaffe. Andra ansträngde sig för att få en daglig kontakt och lärde sig säga hej på ett annat språk. Små insatser kan tyckas, men det kan fungera på en liten ort.”

Norra Järva Hembygdsförening är verksam i ett så kallat invandrartätt område, och publicerade skriften ”Integration i hembygden” år 2004.³ Skriften har som syfte att visa ”hur en mångkulturell integration kan lyckas när vi förmår skapa en hembygdskänsla hos de nya innevånarna - antingen de har flyttat hit från övriga landet eller kommer utomlands ifrån. De från den ursprungliga befolkningen på Norra Järva som bor kvar här kan räknas på ena handens fingrar.” I skriften intervjuas flera etniska svenskar och personer med utländsk bakgrund, och lokala exempel på mångfaldens möten ges. Genomgående tema i skriften är hembygdsföreningen som en resurs för mångfald.

Idrott

Idrotten betyder mycket för mångfald och integration. Särskilt många fotbollsklubbar arbetar för att få med spelare med utländsk bakgrund i sina lag. Svenska Fotbollsforbundet har på senare tid också engagerat sig i Landsbygdsnätverket, eftersom man insett den stora betydelse som fotbollen har i många bygder. Fotbollsklubben, fotbollsplanen och klubbhuset är ofta en av bygdens viktigaste mötesplatser, där man inte bara diskuterar fotboll utan bygdens utveckling i allmänhet.

³ Hurri, A. & Jonson., P. (2004) *Integration i Hembygden*. Norra Järva Hembygdsförening, Järvabygd special nr 2.

I flera kommuner har idrottsrörelsen engagerat sig i den introduktionsutbildning som de nyanlända får. Det finns goda exempel på där idrotten, ofta fotbollsklubben, är bygdens förenade kraft och driver lanthandeln, det lokala fiket etc. Att engagera aktiva idrottsföreningar i integrationsarbetet är fruktbart.⁴

Scouterna

Scouterna finns ju både i stad och i landsbygd. De har en stor del av sin verksamhet förlagd i naturen och på landet. Intressant är att det finns Sveriges muslimska som från början var en del av KFUK-KFUMs scoutförbund. Nu är de också en del av Nykterhetsrörelsens Scoutförbund. Verksamheten är än så länge begränsad.

Studieförbunden

Studieförbunden är viktiga. Vuxenskolan är landsbygdens största studieförbund och arbetar aktivt med integration. Studieförbundet har många etniska föreningar som medlemmar och kan fungera som en förmedlande länk. Även ABF och SENSUS har en hel del etniska föreningar som medlemmar.

Föreningar för invandrade svenskar

Världen över, sedan långt tillbaka i historien, är det ett universellt fenomen att immigranter sluter sig samman när de kommer till ett nytt land. De bildar föreningar. Det gör svenskar som bor i andra länder. Det gör också invandrare som bor i Sverige. De första kända föreningarna för invandrare i Sverige startades under 1800-talet, när danskar och tyskar organiserade sig. 1898 startades en finsk förening i Stockholm och 1909 en italiensk förening i Nacka. I takt med invandringen under 1900-talets senare hälft, bildades det kontinuerligt föreningar med inriktning mot invandrarnas hemländer.

Den svenska integrationspolitiken har inte heller strävat efter att uppmuntra de som fått uppehållstillstånd i Sverige att gå med i svenska föreningar, utan den har istället gynnat bildandet av invandrarföreningar och att dessa föreningar aktivt arbetar för att tydliggöra och hävda den egna särarten.⁵

Ett mindre antal föreningar inriktar sig på samverkan med etablerade svenska föreningar som politiska, religiösa föreningar eller de som arbetar för nykterhet. Men de flesta inriktar sig på verksamhet som riktar sig mot medborgarna från hemlandet. Ofta handlar det om en kulturell och social verksamhet, ibland om idrott. Det är vanligt att det finns flera konkurrerande föreningar för dem som kommer från en och samma region. De svenskar som vill söka samverkan med en förening som samlar alla invandrare, har svårt att finna någon sådan aktör. Det är också svårt att hitta en förening som samlar alla invandrare från ett och samma land. De finns ofta flera konkurrerande föreningar som baserar sin verksamhet antingen på religion eller politiska ideologier, precis på samma sätt som många svenska föreningar gör.⁶

⁴ En innehållsrik rapport är *Idrott och integration – en statistisk undersökning 2010*. (2010) Riksidrottsförbundet

⁵ Öhlander, M. (2006) "Myten om ett brinnande naturintresse" i Johansson (red.) s 21-26

⁶ Svanberg, I. & Szabó, M. (1993) *Etniskt liv och kulturell mångfald: en handbok i invandradokumentation*.

Vetenskapliga studier visar att föreningslivet är en viktig väg för att få svenskar med utländsk bakgrund integrerade som aktiva medborgare. Det finns inte skillnader bara mellan etniska svenskar och invandrare, utan även mellan olika grupper av invandrare. De som kommer från Europeiska länder är mycket mer engagerade än andra personer med utländsk bakgrund. Särskilt dem från Afrika, Mellanöstern och Asien står utanför föreningslivet på ett annat sätt än övriga.⁷

Etniska föreningar eller ”invandrarorganisationer” spelar en viktig roll för personer med utländsk bakgrund, speciellt när det gäller sociala och kulturella verksamheter. Som redan framhållits är det ovanligt att etniska föreningar engageras i mångfaldsarbetet på landsbygden. Ofta är det ”svenska föreningar” som driver projekt där man vill skapa möten mellan ”invandrare” och landsbygd. För att lyckas med ett effektivt mångfaldsarbete är det nödvändigt att arbeta med etniska föreningar som partners.

Immigrantinstitutet

Immigrantinstitutet grundades 1973 och är en ideell organisation med uppgift att vara ett informations- och dokumentationscentrum om invandrare, flyktingar och rasism. Under 2011 fick man ekonomiska problem och det finns risk för att verksamheten läggs ned.

Institutet samarbetar med Immigranternas Riksförbund, Internationella konstnärer i Sverige och Sveriges Internationella Författarförening. Institutet är en bra faktabank.⁸ På deras webbsida ges information om ett 100-tal riksorganisationer bland invandrare (varav 10 kvinnoförbund, 13 ungdomsförbund), över 2 000 lokala föreningar, ett antal kulturföreningar och frivilliga organisationer som arbetar direkt eller indirekt med eller för invandrare och flyktingar samt myndigheter både i Sverige och internationellt.

SIOS – Samarbetsorgan för etniska organisationer i Sverige

På nationell nivå finns däremot SIOS – Samarbetsorgan för etniska organisationer i Sverige. SIOS är den sammanslutning som omfattar flest antal organisationer, men den är långt ifrån heltäckande. Medlemsförbunden i SIOS har inriktning mot assyrisk, chilensk, eritreansk, finlandssvensk, grekisk, iransk, italiensk, kurdisk, polsk, portugisisk, romsk, rysk, serbisk, somalisk, syriansk, turkisk eller yarsansk härkomst. SIOS finns också etablerad som regional organisation i Västra Götaland, Mellansverige och i södra Sverige.

Under 2011 har SIOS och Afrosvenskarnas Riksförbund, tillsammans med Hela Sverige ska leva, arrangerat träffar i Boden, Sundsvall, Stockholm och Göteborg kring den nationella överenskommelsen inom integrationsområdet.

⁷ Myrberg, G. (2007) *Medlemmar och medborgare. Föreningsdeltagande och politiskt engagemang i det etnifierade samhället*. Uppsala: ACTA UNIVERSITATIS UPSALIENSIS, Skrifter utgivna av Statsvetenskapliga föreningen i Uppsala, 167.

⁸ www.immi.se

Immigranternas riksförbund

Immigranternas Riksförbund (IRF) bildades 1973 med enskilda personer oberoende av nationalitet och invandrarföreningar som medlemmar. Syftet är att arbeta för att invandrarna ska få synas i det svenska samhället, för att invandrarernas rättigheter ska respekteras, för att invandrarna ska ha ett verkligt inflytande på alla nivåer. Medlemmar i förbundet är Bayanihan - Svensk-filippinska vänskapsföreningen, Doyel/ A Social and Cultural Organization of Bangladesh, Filippinska kultur- fritidsföreningen i Botkyrka, Förenade Pakistanier i Botkyrka, Föreningen Ecos del Ecuador, Gabriela Mistral K F, Gambianska föreningen i Helsingborg, Al-Hadi kulturförening, Hapsoye kulturförening, IKIS Internationella konstnärer i Sverige, Immigrantinstitutet, Internationella Tamilska föreningen, Libanesiska föreningen i Jönköping, Pakistan Cultural Society, Pakistanska cricket och kulturförening, Svensk-Atjehnisisk förening, Svensk Colombiansk förening Macondo, SVIFF Sveriges Internationella Författarförening och Tyskspråkiga Klubben, Nordvästskåne.

Afrosvenskarna

En viktig aktör är Afrosvenskarnas Riksförbund (www.afrosvenskarna.se) som har regionala avdelningar i Malmö, Göteborg, Stockholm, Jönköping och Umeå.

Somaliska föreningar

Somalierna är oerhört flitiga i föreningslivet. Över 400 somaliska föreningar finns registrerade hos skattemyndigheten. Eftersom många somalier kommer från landsbygden är de en mycket intressant grupp för mångfald på den svenska landsbygden. En fördjupad analys av den somaliska föreningsfloran är på sin plats.

Somaliska Riksförbundet i Sverige bildades 1995, och organiserar drygt 60 somaliska organisationer och föreningar landet runt. Syftet är att arbeta för och värna om somaliernas rättigheter i Sverige, ena och hålla ihop somalierna i Sverige, öka somaliernas status och anseende i samhället, värna om somaliska seder och bruk samt somalisk poesi och litteratur, arbeta för återuppbyggnad, utveckling och fred i hemlandet samt att verka för kvinnors, ungdomars och barnens intresse samt modersmålsutveckling.⁹

Svensk-somaliska riksförbundet arbetar för att bekämpa diskriminering och intolerans i samhället, främja svensksomaliernas integration i det svenska samhället, främja fred och försoning bland svensksomalierna samt främja samarbetet mellan svensksomaliska föreningar i Sverige.¹⁰ Somaliska föreningar forum är en paraplyorganisation som bildades i juni 1997 och som består av 20 olika föreningar, de flesta i Stockholmsområdet.

Muslimska organisationer

Det beräknas finnas 400 000 muslimer i Sverige med många församlingar, varav flera har moskéer. Ungefär hälften av muslimerna i Sverige firar Ramadan. Det finns inte en samlande organisation utan flera. Det är svårt att finna dokumentation om dessa organisationers aktiviteter på landsbygden, men humanekologen Pernilla Ouis hävdar att ”många muslimska

⁹ www.somsweden.com

¹⁰ www.svensksom.se

organisationer har i dag mycket verksamhet ute i naturen, exempelvis läger- och 'skogs-mulle'-verksamhet".¹¹

En aktör som snabbt växer i betydelse, såväl i Sverige som internationellt, är Föreningen Muslimer för Fred och Frihet.¹² En viktig aktör är studieförbundet Ibn Rushd som arbetar med "de för samhället viktigaste frågorna, så som mångfald, integration och demokrati."¹³

Islamiska samarbetsrådet består av Förenade Islamiska församlingar i Sverige (FIFS), Islamiska kulturcenterunionen i Sverige (IKUS), Sveriges Muslimska Förbund (SMuF) och Svenska Islamiska Församlingarna (SIF) samt Islamiska Shiasamfundet i Sverige (ISS) som är adjungerad. Islamiska samarbetsrådet får stöd av Nämnden för statligt stöd till trossamfund (SST) som är en statlig myndighet som ger stöd till trossamfund

Sveriges muslimska råd (SMR) består av 9 rikstäckande muslimska organisationer, som är verksamma i Sverige. SMR är en ideell religiös organisation och verksamheten baseras på respekt för människors lika värde och demokratins idéer.¹⁴ De muslimska organisationer som är medlemmar är Sveriges Unga Muslimer, Förenade Islamiska Församlingar i Sverige (FIFS), Sveriges Muslimska Förbund, Bosniska Islamiska Riksförbundet i Sverige, Stiftelsen Islamiska Skolan, Sveriges Muslimska Scouter, Islamiskt Informations Forum, Islamic Relief samt IPF.

Intressant är också Sveriges Unga Muslimer, som är en organisation med ca 40 lokalföreningar och över 5 000 medlemmar från hela landet. Syftet är att verka "för att muslimska ungdomar lär känna islam och stärks i sin muslimska identitet. Som en naturlig del av Sverige främjar vi även våra medlemmars positiva deltagande och engagemang i samhället."¹⁵ Organisationen har besökt Barnens ö flera gånger och har på så sätt viss erfarenhet av kontakt med landsbygden.

Integration in Sweden

Integration in Sweden är en ny organisation som har intressant verksamhet.¹⁶ Man utvecklar nu en riksorganisation. Föreningen började med sin verksamhet i Växjö kommun och driver ett mentorskapsprojekt där nyanlända invandrare som har bott i Sverige i upp till 5 år får en mentor i sin bransch, för att kunna skapa affärsnätverk och utbyta kunskaper med svenskar. Projektet är finansierats av Ungdomsstyrelsen.

Gabriella Galvao, initiativtagare till föreningen, konstaterar på webbsidan att "då jag var väldigt missnöjd med bristen på information vill jag hjälpa till att integrera andra personer. Det är svårt att veta hur saker och ting fungerar i Sverige och hur man skulle kunna komma in i samhället. Många invandrare som jag har träffat har känt sig ovälkomna i Sverige och känt att det är mycket svårt att bli svensk. Så kände jag också ibland att det aldrig fanns någon som

¹¹ Ouis, P. (2006) "Är blågul islam grön?" I Johansson (red.) s. 40-43..

¹² <http://muslimerforfred.org/>

¹³ www.ibnrushd.se

¹⁴ www.sverigesmuslimskarad.se

¹⁵ www.ungamuslimer.se

¹⁶ www.integrationinsweden.se/sv/iis-riksforbund

brydde sig om min kultur och hur jag tänkte och agerade, även om jag har försökt bli svensk och agera som sådan sen jag flyttade till Sverige. De är bara de som har flyttat till Sverige som vet hur det är att komma till detta land, hur det är att skapa nätverk, få information, vänner och komma ut i arbetslivet.”

Viktigt att ha en dialog

Som redan konstaterats drivs många integrationsprojekt av svenska aktörer utan att de invandrade svenskarna är engagerade på lika villkor. För att vara framgångsrik med integration kan man inte nog betona vikten av en förankring och ett engagemang hos målgruppen, de invandrade svenskarna.

För att göra detta på ett fruktbart sätt är det viktigt att lyssna och vara öppen för andra alternativ än det typiskt svenska. Det svenska föreningslivets krav på engagemang, att gå på möten, sammanträdesteknik, bestämda stadgar och dagordningar kan vara svåra att förstå. Det har särskilt kolonilottsrelsen märkt, som tappat många medlemmar med invandrarbakgrund. Därför är det viktigt att vara öppen för alternativa sätt att bedriva föreningsarbete, och inte lägga något av en svensk mall över allt. Det är också viktigt att acceptera om en grupp inte vill bilda en traditionell förening, utan istället arbeta med andra former av nätverk.

Det finns exempel på etniska föreningar som ansökt om medel för att arbeta med integration på landsbygden, men som skrämts av alla krav på stadgar, protokoll, organisationsnummer och allt annat som man måste ha för att kunna söka. Inte minst för Leaderområden är det viktigt att föra en dialog med sådana grupper för att se om man kan hitta alternativa former för att genomföra projekt.